

Helyi tanterv

Ének-zene

5-8. évfolyam

Törvényi háttér

5/2020 (01.30.) Korm.rendelet

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

Magyar Közlöny 17.

Az Oktatási Hivatal által javasolt Kerettanterv alapján

Készítette: Lengyel Dominika

2020

Ének-zene

Célok, fejlesztendő tanulói kulcskompetenciák

Az első négy évfolyamon kiemelt nevelési-oktatási cél, az éneklés megszerettetése. A zenei anyanyelv megismerése, elsajátítása és használata segít megalapozni az értékőrzést, a tanulók nemzeti identitását. A népdalok tanítása számtalan élethelyzetre ad példát és kínál megoldást. Az ének- zenei nevelés a tanuló identitástudatának kialakítása és személyiségfejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú. Az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is (transzferhatás).

Cél, hogy az aktív éneklés és a zenehallgatás során a tanulók örömteli élményekhez jussanak. Fedezzék fel a zenei alkotás örömet, kifejező éneklésük, hangszeres játékuk, ritmikai alkotásaik, saját kis zenei kompozícióik által. Fejlődjön ritmikai készségük, zenei hallásuk, tanuljanak meg alapszinten kottát írni és olvasni. Ismerjenek meg zeneirodalmi alkotásokat, korosztályuknak megfelelő módon. Fontos a koncert-pedagógia, hangverseny látogatás.

Célok, fejlesztendő tanulói kulcskompetenciák

Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái

- A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében.
- Az ének-zene tanulását a ráérezés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja.

A kommunikációs kompetenciák

- Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer.
- Lényeges a szöveges éneklés mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció.

A digitális kompetenciák

- A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

- A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus)

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

- Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva

az improvizáció adta lehetőségeket is.

A zenei nevelés Magyarországon a Kodály Zoltán által megalkotott filozófiát követve, tevékenység központú módszer alapján valósul meg.

A magyar zenekultúra évszázados hagyománya, hatalmas magyar dallamkincse, bőséges tartalmat kínál a zenei oktatás minden szintjéhez. Zenei anyanyelvünk, általános műveltségünk megalapozásának és nemzeti azonosságtudatunknak fontos tényezője.

„Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal. Erre az alapra épülhet olyan zenei műveltség, mely nemzeti, de lelket tár minden nép nagy alkotásainak. Értékmérőt is kap a népdallal, aki e századok csiszolta tökéletességhez méri, amit hall: nem tévesztik meg többé hamis bálványok...” (Kodály Zoltán)

5.-6. évfolyam

A fenti életszakaszban a fejlesztés fő célja a tanuló továbbvezetése a tevékenységközpontú zenei megismerés folyamatában. Cél továbbá, hogy minél több játékos és kreatív módszert használjanak képzeletük fejlesztésére. A közös éneklések, zenélések, mint a személyiség egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen formái segítik a másokkal történő harmonikus együttműködést, a közösségi összetartozás érzését, az önkifejezés, az önismeret belső készletének kialakulását. Kodály útmutatása szerint, az így megszerzett tapasztalatok elvezetnek a remekművek befogadásához.

A tanulók tovább ismerkednek a klasszikus zenekar hangszereivel, valamint magyar népi hangszerekkel is.

A zenei készségfejlesztés célja ebben az életkorban a zenei anyagban megismert ritmus- és ütemfajták megismerése és gyakorlása. A ritmikai, dallami, és hallási készségek fejlesztésében és gyakorlásában egyre nagyobb szerepet kap az önkifejezés, a tanult zenei elemek és eszközök önálló alkalmazása.

A zenehallgatás célja a művek megismerésén túl a zenei kifejezőeszközök mélyrehatóbb elemzése és a zeneművek tágabb történelmi és társadalmi kontextusban való értelmezése. Az értelmezés része a zene keltette gondolatok, érzések, vélemények szóbeli kifejezése is, melyek az érzelmi nevelést segítik.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az 5., 6. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 68 óra (heti 1 óra), projekt órákkal kiegészítve 72.

Tananyagtartalom:

Ötödik évfolyam: Zeneművek - Énekes anyag

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből

A bundának nincs gallérja; A kapuban a szekér; A karádi faluvégen; Aki dudás; Árpa is van; Az ürögi faluvégen, Csínom Palkó, Csínom Jankó ; Dudaszó hallatszik ; Erdő, erdő, de magos a teteje; Egy kis kertet keríték; Erdő, erdő, erdő; Érik a szőlő; Esik az eső, ázik a heveder; Hej, Dunáról fúj a szél; Hidló végén; Hol jártál az éjjel; Hull a szilva; Jaj, de beteg vagyok; Jó gazdasszony vagyok én; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Kitrákotty – mese; Megyen már a hajnalcsillag lefelé; Még azt mondják, nem illik; Megismerni a kanászt; Összegyűltek, összegyűltek; Póda Péter, Póda Pál; Régi

táncdal, Sej, Nagyabonyban; Száraz tónak nedves partján; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt
Műzenei szemelvények, más népek dalai:

M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J. S. Bach: Üdv rád és házad népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fülmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra:

Báránkámon csengő szól; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl, vitézek; Haj, ki, kisse, haj;
Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc

Ötödik évfolyam: Zeneművek - Zenehallgatás

Zenehallgatási anyag

Dunántúli ugrós táncok

Kodály Zoltán: Hány János: Sej, Nagyabonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pászortánc: gyermekkar

Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6-7. tétel

Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar

Zene Mátyás király udvarából

J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet)

W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A- dúr zongoraszonáta - III. Török induló

Liszt Ferenc: Manók tánca

Johannes Brahms: V. magyar tánc

Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüilériák kertje

Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós

Ligeti György: Sípbal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire

John Williams: Csillagok háborúja – induló

Hatodik évfolyam: Zeneművek - Énekes anyag

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből:

A Vargáék ablakja; De szeretnék páva lenni, Duna parton; Elment a két lány; Este van már; A Mátrai Képek dalai: A Vidrócki híres nyája, Elmegyek, elmegyek, Madárka, madárka, Sej, a tari réten; Nem vagyok én senkinek sem adósa; Nézd meg lányom, nézd meg jól; Ősszel érik babám; Tavaszi szél; A jó lovas katonának

Műzenei szemelvények, más népek dalai:

John Of Fornsete: Nyár-kánon; Te álomszuszék, ébredj! – angol kánon; Tinódi Lantos Sebestyén:

Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Fa fölött, fa alatt – szlovák népdal

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra:

Egressy Béni: Szózat; Ki, s ki népei vagytok; A kis Jézus megszületett; Hayes – Kerényi György: Karácsony ünnepén – kánon; A, A, A, a farsangi napokban; Azért, hogy én huszár vagyok; Örvendetes napunk támadt

Hatodik évfolyam: Zeneművek – Zenehallgatás

Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia)

Kodály Zoltán: Lengyel László – gyermekkar; Gergely-járás – részlet - Jobb az árpa – gyermekkar;
 Kállai kettős – vegyeskar, népi zenekari kísérettel; Mátrai képek – vegyeskar
 Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermekeknek – Fa fölött, fa alatt
 Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven
 Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel
 Joseph Haydn: Üstdob szimfónia II. tétel
 W. A. Mozart: A varázsfuvola - részletek
 Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás, Meghalt a cselszövő
 Liszt Ferenc: 2. magyar rapszódia - részlet
 Bedrich Smetana: Moldva – részlet
 Benjamin Britten: Variációk és fuga egy Purcell témára (szimfonikus zenekar bemutatása)

	Heti óraszám	Éves óraszám
5. évfolyam	2	72

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám 5. évfolyam
Zeneművek / Énekes anyag	34
Zeneművek / Zenehallgatás	14
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	7
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	7
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	6
Projekt órák	4
Összes óraszám:	72

Tematikus egység	Zeneművek / Énekes anyag	Órakeret 34 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; – különböző hangerővel tud énekelni; – a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít; – a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz; – hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével; – ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat; – kézzelről énekel; 	

	<ul style="list-style-type: none"> – belső hallása fejlődik. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt; – jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c’– d’’ hangterjedelemben; – elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait; – alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában; – a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük; – aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkíséréssel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkíséréssel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással és hangszerkíséréssel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani <ul style="list-style-type: none"> • Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni • Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása <ul style="list-style-type: none"> • A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben – Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban <ul style="list-style-type: none"> • A megélt élmények feldolgozásának segítése
<p>Fogalmak</p>	<p>a cappella; kamaraének – társas-ének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.</p>

Tematikus egység	Zeneművek / Zenehallgatás	Órakeret 14 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékeli és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – zenehallgatási élményekkel gazdagodik; – megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is; – képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre; – megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet; <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol; – a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömét; – felismeri a zongora hangját; – felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását; – meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól; – képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik; – képes az érzelmi azonosulásra; – egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni; – képes megérteni az zenék üzenetét; – szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében 	
Fogalmak	Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény,	

	műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)
--	--

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	Órakeret 7 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érti a tempó és az egyenletes löktetés fogalmát; – megkülönbözteti a mérőt és a ritmust; – a testét hangszerként is használja; – egyszerű ritmushangszereket használ. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben – érzékeli az ütemhangsúlyt; – tapsolja a dalok, mondókák ritmusát; – felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet; – mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Páros és páratlan löktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan löktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal. 	
Fogalmak	Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem	

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	Órakeret 7 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között; – rövid dallamsorokat rögtönöz; – örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban. 	

	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri, énekli és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait; – a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekli, kézjelekkel mutatja; – a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik; – megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; – a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően; – különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A kis és nagy terc és szekund hangzatalakotó szerepének érzékelése és megértése – A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szi, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.)
Fogalmak	Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	Órakeret 6 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; – kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; 	

	<ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – képes egyszerű kottában tájékozódni; – megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit.
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – a tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva – rövid dallamok írása betűkottáról hangjegybe, C-dóban
Fogalmak	Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.

A továbbhaladás feltételei a 5. évfolyam végén

A továbbhaladás feltételei az 5. évfolyam végén	<ul style="list-style-type: none"> – próbáljon tisztán, lehetőleg pontosan intonálni – igyekezzen a helyes levegővételre – a szép kiejtésre való törekvés – a dalok érzelmi átélésének tudatosítása – a zenetörténeti ismeretek alapszintű megismerése
--	---

	Heti óraszám	Éves óraszám
6. évfolyam	1	36

Témakör neve	Javasolt óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	16
Zeneművek / Zenehallgatási anyag	6
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	4
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	3
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	3
Projekt óra	2
Összes óraszám:	36

Tematikus egység	Zeneművek / Énekes anyag	Órakeret 16 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel; – különböző hangerővel tud énekelni; – a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz; – ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat; – kézijelről énekel. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – emlékezetből énekel legalább 10 gyermekdalt; – alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában; – a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel 	

	<ul style="list-style-type: none"> – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani <ul style="list-style-type: none"> • Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni • Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása <ul style="list-style-type: none"> • A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben – Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban <ul style="list-style-type: none"> • A megélt élmények feldolgozásának segítése
Fogalmak	a cappella; kamaraének – társas-ének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.

Tematikus egység	Zeneművek / Zenehallgatás	Órakeret 6 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékeli és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – zenehallgatási élményekkel gazdagodik; – megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol; – a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömeit; – felismeri a zongora hangját; – meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól; – képes az érzelmi azonosulásra; – szóval, rajzzal, kifejezi a zene által benne keltett érzéseket. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. 	

	<ul style="list-style-type: none"> – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében
Fogalmak	Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	Órakeret 4 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érti a tempó és az egyenletes lüktetés fogalmát; – megkülönbözteti a mérőt és a ritmust; – a testét hangszerként is használja; – egyszerű ritmushangszereket használ. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben – érzékeli az ütemhangsúlyt; – tapsolja a dalok, mondókák ritmusát; – tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlődőjelet; – mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal. 	
Fogalmak	Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem	

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	Órakeret 4 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket; – érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között; 	

	<ul style="list-style-type: none"> – rövid dallamsorokat rögtönöz; – örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri, énekli és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait; – a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekli, kézjelekkel mutatja; – a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik; – megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; – a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét.
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A kis és nagy terc és szekund hangzatalakotó szerepének érzékelése és megértése – A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szi, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.)
Fogalmak	Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	Órakeret 4 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal) a kottában; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; 	

	<ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal.
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – a tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva – rövid dallamok írása betűkottáról hangjegyre, C-dóban
Fogalmak	Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.

A továbbhaladás feltételei a 6. évfolyam végén

A továbbhaladás feltételei az 6. évfolyam végén	<ul style="list-style-type: none"> – a tisztán éneklés, intonálás továbbfejlesztése – a helyes levegővétel pontosabb elsajátítása – az átélt éneklés gyakorlása – a zenetörténeti korok megismerése, zeneszerzők és műveik ismerete, felismerése
--	--

7-8. évfolyam

Az iskolai zenei nevelés elsődleges élményforrása a közös éneklés és a műalkotás optimális zenei befogadása.

A zenei befogadás aránya megnő, melyet változatos motivációs technikákkal és aktivitások gazdag tárházával lehet sikeressé tenni. Meg kell találni azokat a közös kreatív zenélési formákat, melyek segítenek a remekművek közelébe jutni.

Dalkincsük folyamatosan bővül a magyar és más népek dalaival, ez által fejlődik stílusos, kifejező éneklésük. A dalok és zeneművek válogatása igazodik életkori sajátosságaikhoz.

A közös éneklés legmagasabb szintje az iskolai kórus, mely nélkül nem teljesíthetők Kodály zenei nevelési elvei.

Ebben a tanulási szakaszban összegződnek a korábbi tanítási egységek zeneművei zenetörténeti szemléletmóddal. A tanulók minden egyes tanévben találkoztak a fontos zenetörténeti korszakokhoz tartozó, életkori sajátosságaiknak megfelelő zeneművekkel, melyeknek itt a rendszerezése történik.

Legfontosabb módszertani elv, hogy megfelelő motivációval a gyermek megtalálja a kapcsolatot a zeneművek által közvetített érzelmi – intellektuális élethelyzetek és a sajátja között!

A szabad órakeret lehetőséget ad a tanárnak az értékválasztásra kedvelt dalaiból, illetve a különböző médiumok által közvetített sokféle zenéből, napjaink szerteágazó rétegműfajaiból.

Az 7-8. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 68 óra (34 hét), projekt órákkal kiegészítve 72 (36 hét)

Tananyagtartalom:

Hetedik évfolyam: Zeneművek - Énekes anyag

Magyar népdalok

A szennai lipisen-lapason; Által mennék; Ej, haj, gyöngyvirág; Erdő, erdő, de magos a teteje; Fecském, fecském; Hopp ide tisztán; Kecskemét is kiállítja; Megkötöm lovamat; Megrakják a tüzet; Sej, felszállott a kakas; Te vagy a legény

Műzenei szemelvények:

Gloria Patri et Filio (gregorián); Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII sz.); Praetorius: Jubilate Deo – kánon; J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz); J. Haydn: Szerenád; W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Urián földköri utazása, Örömóda; Franz Schubert: A pizstráng

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra:

Pásztorok, pásztorok, örvendezve; Kossuth Lajos táborában; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának); Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének; Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)

Hetedik évfolyam: Zeneművek - Zenehallgatás

Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) - részletek

Orlando di Lasso: Visszhang

Bakfark Bálint: Fantázia lantra - részlet

J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fúga; Parasztkantáta Nr.16 basszus ária; János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15. sz.

G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dúr orgonaverseny I. tétel

H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor
Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel
W. A. Mozart: Falusi muzsikusok; Figaro házassága – nyitány részlet
L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia – Örömóda
Franz Schubert: A pisztráng; A-dúr zongoraötös IV. tétel
Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus
Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás)
A népzenei revival legjobb felvételei

Nyolcadik évfolyam: Zeneművek - Énekes anyag

Magyar népdalok

A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Az igaz Messiás; Béreslegény; Bújdosik az árva madár; Elindultam szép hazámból; Elmegyek, elmegyek; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Hej, haj Boldizsár – cigány népdal; Kőműves Kelemen balladája; Röpülj, páva

Műzenei szemelvények, más népek dalai:

Aranyosom – lengyel népdal; Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal; Régi mesékre – ír népdal; Nyírfácska - orosz népdal; Ismeretlen szerző: Az erdőn már a rügy fakad – Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama; Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gaudeamus igitur (két szólam); W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra; Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Nobody knows – spirituálé (két szólam)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra:

Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj; Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsá; Ma van húsvét napja

Nyolcadik évfolyam: Zeneművek- Zenehallgatás

W. A. Mozart: A-dúr klarinétkvintett lassú tétele
Frédéric Chopin: g-moll mazurka
Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia
Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet
Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet)
Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus
Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal
Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám
Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet
Robert Schumann: Gyermekjelenetek – Álmodozás
Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló
Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel
Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca
Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc
Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo Interrotto
Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni, Fölszállott a páva – részletek a variációkból
Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal
Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna

Krzysztof Penderecki: Hiroshima emlékezete
 George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az ínség nálam a vagyon...)
 Jazz standard-ek
 Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek).
 Népzenei revival legjobb felvételei

	Heti óraszám	Éves óraszám
7. évfolyam	1	36

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	14
Zeneművek / Zenehallgatás	6
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	5
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	5
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	4
Projekt órák	2
Összes óraszám:	36

Tematikus egység	Zeneművek / Énekes anyag	Órakeret 14 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; – a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz; – hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – emlékezetből énekel legalább 20 magyar népdalt; – emlékezetből énekli a Himnuszt; – ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat; – előadói készsége tovább fejlődik; – a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok énekelése kottaképről és emlékezetből – Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus) – A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata – Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból 	

	<ul style="list-style-type: none"> – Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel – Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése – Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait
Fogalmak	A korábban tanultak elmélyítése

Tematikus egység	Zeneművek / Zenehallgatás	Órakeret 6 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zenehallgatási élményekkel gazdagodik; – zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra; – megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola); <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől; – megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól; – egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása – a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során – a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül – a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével 	
Fogalmak	<p>Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene</p> <p>Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé.</p> <p>Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés</p>	

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	Órakeret 7 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti; – aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a $\frac{3}{4}$-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát; – ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; – egyszerű ritmussorokat rögtönöz. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: $\frac{3}{8}$ és $\frac{6}{8}$, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket. 	
Fogalmak	3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés	

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	Órakeret 5 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; – énekel a pentaton hangsorban; – énekel a hétfokú hangsorban; – a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri, éneklés és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat; – megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan 	

	<ul style="list-style-type: none"> – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése – Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval
Fogalmak	A korábban tanultak elmélyítése

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	Órakeret 4 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal,) a kottában; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában; – megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; – a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni; – a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat; – pentaton dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja; – helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző – gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre – Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban – A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan 	
Fogalmak	A korábbiak elmélyítése	

A továbbhaladás feltételei a 7. évfolyam végén

A továbbhaladás feltételei az 7. évfolyam végén	<ul style="list-style-type: none"> – a népdalok és műdalok tisztán éneklése – az érthető szöveg és az átélt éneklés gyakorlása – az új zenetörténeti korok zeneszerzőiről és műveikről mélyebb ismeretszerzés, kiemelten a magyar nemzeti opera, verbunk, stb. megismerése
--	---

	Heti óraszám	Éves óraszám
8 évfolyam	1	36

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	14
Zeneművek / Zenehallgatás	11
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	3
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	3
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	3
Projekt órák	2
Összes óraszám:	36

Tematikus egység	Zeneművek / Énekes anyag	Órakeret 14 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; – különböző dinamikai szinteken tud énekelni; – a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít; – a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz; – hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével; – hangterjedelme túllép az oktávon. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt; – emlékezetből énekli a Himnuszt; – ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat; – előadói készsége tovább fejlődik; – aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein; – a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük; – érzékeli a lineáris és a vertikális történéseket a zenében. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok énekelése kottaképről és emlékezetből – Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus) – A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata 	

	<ul style="list-style-type: none"> – Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból – Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel – Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése – Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait
Fogalmak	A korábban tanultak elmélyítése.

Tematikus egység	Zeneművek / Zenehallgatás	Órakeret 11 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zenehallgatási élményekkel gazdagodik; – további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra; – népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel; – megismerkedik a zenében alkalmazható humorral; – ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által; – megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet; – megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita); – megismerkedik a zenében alkalmazott humorral. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől; – megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól; – képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik; – képes az érzelmi azonosulásra; – egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni; – kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása – a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során – a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül 	

	– a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével
Fogalmak	Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé. Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	Órakeret 3 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri a páros és a páratlan lüktetést; – az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti; – aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel; – ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát; – megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést; – felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus; – ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; – egyszerű ritmussorokat rögtönöz. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket. 	
Fogalmak	3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés	

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	Órakeret 3 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangj sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; – különböző dinamikai szinteken tud énekelni; 	

	<ul style="list-style-type: none"> – a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít; – énekel a pentaton hangsorban; – énekel a hétfokú hangsorban; – a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri, éneklés és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat; – megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket; – a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszerű zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése – Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval
Fogalmak	A korábban tanultak elmélyítése.

Tematikus egység	Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	Órakeret 3 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; – kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában; – megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; 	

	<ul style="list-style-type: none"> – a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni; – a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat; – pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja; – helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre – Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban – A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
Fogalmak	A korábban tanultak elmélyítése

A továbbhaladás feltételei a 8. évfolyam végén

A továbbhaladás feltételei az 8. évfolyam végén	<ul style="list-style-type: none"> – magabiztos, átélt éneklés elsajátítása – a tanult ismeretek rendszerezése, ismert zenei szemelvények felismerése – XX. századi zeneszerzők megismerése – összegzés Kodály Zoltán és Bartók Béla magyar népzene gyűjtő, zeneszerzői és zenepedagógusi munkásságáról
--	---